

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-72-140>

УДК 330.3

ПОТЕНЦІАЛ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ СТАРТАПІВ: ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА ЗАРУБІЖНИЙ КОНТЕКСТ

POTENTIAL OF HIGH-TECH STARTUPS: DOMESTIC AND FOREIGN CONTEXT

Тимкович Оксана Ігорівнакандидат економічних наук, доцент,
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3262-0768>**Tymkovych Oksana**

Ivan Franko National University of Lviv

Ця стаття узагальнює досвід формування потенціалу високотехнологічних стартапів в Україні та країнах її міжнародного оточення. Основною метою проведеного дослідження є виокремлення характерних ознак та концептуальних основ потенціалу високотехнологічних стартапів в окремих країнах. Актуальність вирішення даної наукової проблеми полягає в тому, створення високотехнологічних стартапів та їх розвиток забезпечує зростання конкурентоспроможності економіки будь-якої країни. Дослідження питання особливостей потенціалу високотехнологічних стартапів у статті здійснено в наступній логічній послідовності: визначення послідовності дослідження потенціалу високотехнологічних стартапів, для прийняття рішення про інвестування, аналіз загальних рис потенціалу високотехнологічних стартапів у Польщі, Угорщині, Чехії, Молдові, Словаччині та Україні. Об'єктом дослідження обрано особливості потенціалу високотехнологічних стартапів в Україні та країнах її міжнародного оточення.

Ключові слова: потенціал, стартап, високотехнологічний стартап, міжнародний досвід, цифровізація, ІТ, штучний інтелект.

This article summarizes the experience of forming the potential of high-tech startups in Ukraine and the countries of its international environment. The main goal of the research is to identify the characteristic features and conceptual foundations of the potential of high-tech startups in individual countries. Despite the significant scientific achievements and significant contribution of scientists to solving the outlined problems, it is worth noting the empirical-methodological and selective nature of these studies, since the authors mainly focus on only certain aspects of regulating the activities of startups. Therefore, a number of problems in the formation and development of the potential of high-tech startups require further comprehensive research and deepening. The relevance of solving this scientific problem lies in the fact that the creation of high-tech startups and their development ensures the growth of the competitive ability of the economy of any country. The study of the features of the potential of high-tech startups in the article is carried out in the following logical sequence: determining the sequence of delivering the potential of high-tech startups, for making an investment decision, analyzing the general features of the potential of high-tech startups in Poland, Hungary, the Czech Republic, Moldova, Slovakia and Ukraine. Investing in high-tech startups opens up a large number of opportunities for the development of national business. Assessing the potential of a technological startup is a key element before making an investment decision. The advantages of investing in high-tech startups are high profit potential in case of success and the opportunity to be part of innovative projects. Popular models of financing startups include venture capital and angel investments. The methodological tools of the conducted research were historical and logical methods, graphical method, methods of analysis and synthesis. The object of the study was chosen to be the features of the potential of high-tech startups in Ukraine and the countries of its international environment. The results of the study may be useful for forming a model of the potential of high-tech startups.

Keywords: potential, startup, high-tech startup, international experience, digitalization, IT, artificial intelligence.

Постановка проблеми. В епоху цифровізації технології – це не просто інструмент – це основа економіки майбутнього. Все більше і

більше інвесторів розглядають високотехнологічні стартапи як невикористане джерело прибутку, яке може просунути їхні портфелі

вперед. Це динамічний світ, повний інновацій та ідей, які можуть змінити багато галузей. Інвестування у високотехнологічні стартапи відкриває велику множину можливостей розвитку національного бізнесу, а саме:

- розуміння потужності та важливості технологій в економіці сприятиме прийняттю кращих інвестиційних рішень;
- оцінка потенціалу стартапу є ключовим кроком у виборі правильних інвестицій – від технологій до команди;
- використання ефективних інвестиційних стратегій має важливе значення для максимізації прибутку при мінімізації ризиків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню функціонування високотехнологічних стартапів в Україні та за кордоном присвячені роботи таких учених як А. Касич [1], А. Джури, Н. Ценклера [2], С. Бланка, Б. Дорфа [3], Н. Ситника [4], М. Хаустова [5], та ін.

Попри значний науковий доробок та вагомий внесок науковців у розв'язання окреслених проблем, варто зазначити емпірико-методологічний та вибірковий характер цих досліджень, оскільки переважно автори зосереджуються на лише окремих аспектах регулювання діяльності стартапів. Відтак, низка проблем у формування та розвитку потенціалу високотехнологічних стартапів потребує подальшого комплексного дослідження та поглиблення.

Метою статті є дослідження зарубіжного і вітчизняного потенціалу високотехнологічних стартапів. У дослідженні використано загальнонаукові методи: метод порівняння, аналізу та синтезу, історичний та логічний методи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Високотехнологічні стартапи – це стартапи, які мають потенціал для розробки інноваційного продукту чи послуги для продажу на міжнародних ринках, а також потенціал для створення 10 робочих місць і досягнення обсягу продажів у 1 мільйон євро протягом 3 років після початку діяльності [6].

Оцінка потенціалу технологічного стартапу є ключовим елементом перед прийняттям інвестиційного рішення. Першим кроком для прийняття інвестиційного рішення є аналіз технології, на якій базується стартап. Важливо звернути увагу на те, чи є вона інноваційною і які його шанси на міжнародний успіх. Важливо, щоб технологія, яка оцінюється, мала визначену ринкову нішу та унікальну ціннісну пропозицію.

Іншим важливим елементом є оцінка команди засновників. Успіх стартапу часто залежить від компетентності та досвіду його творців. Важливо, щоб команда володіла не тільки технічними знаннями, але й навичками управління компанією в динамічно мінливому середовищі. Не менш важливим для оцінки потенціалу високотехнологічного стартапу є аналіз ринку, на якому він планує працювати [7].

Інвестори повинні оцінити розмір ринку, потенціал його зростання та існуючу конкуренцію. Зосередившись на ринках, що розвиваються, або на тих, що зазнають трансформації, ви можете збільшити шанси на успіх інвестицій. Розуміння плану розвитку стартапу також є ключовим. Хороший план розвитку повинен враховувати масштабування бізнесу та стратегії залучення клієнтів і ділових партнерів.

Також інвесторам слід звернути увагу на те, чи має стартап чітке бачення та реалістичні цілі щодо зростання та розширення. Отже оцінювання технологічного потенціалу стартапу полягає у оцінці інноваційності технології, компетентності команди та масштабованості продукту.

Перевагами інвестування в високотехнологічні стартапи є високий потенціал прибутку в разі успіху та можливість бути частиною інноваційних проєктів. До популярних моделей фінансування стартапів належать венчурний капітал та інвестиції бізнес-ангелів.

Зарубіжний досвід створення високотехнологічних стартапів та їх фінансування варто оцінювати у контексті міжнародного оточення України, з метою визначення засад, які успішно можна адаптувати у вітчизняних бізнес-моделях. До прикладу близько 80% технологічних стартапів у Польщі були створені за останні 10 років. Загальна їх кількість становить 238 технологічних стартапів, що становить 25% усіх технологічних компаній у Польщі (968 компаній). 148 компаній, або понад 62% технологічних стартапів, класифікуються в секторі високих технологій.

Найбільший відсоток усіх технологічних стартапів – близько 28% – це компанії, які створюють інтелектуальні програми для підприємств. Друге місце займає наука про життя – близько 16% компаній обрали цю сферу як основну діяльність. На третьому місці медичні технології та охорона навколишнього середовища, тут працює аж 13,5% усіх технологічних компаній на місцевому ринку. Інші найпопулярніші технологічні

сектори серед стартапів у Польщі – енергетичні технології (11,8%) та авіаційні, морські та оборонні технології (11%).

Дані платформи також показують найпопулярніші сектори для високотехнологічних стартапів. Тут найчастіше обирають інтелектуальні програми (20%), технології дронів (13,5%), геноміку (10,8%), технології накопичення енергії (8,8%) та інфраструктуру ШІ (7,5%) [8].

Основними центрами стартапів у Польщі є найбільші академічні центри, такі як Варшава, Краків, Вроцлав і Познань. Варшава, як столиця країни, приваблює найбільше інвестицій і є місцем для численних інкубаторів, акселераторів і компаній венчурного капіталу. Приклади включають такі програми, як Startup Poland, Polish Development Fund і ScaleUP, які допомагають стартапам отримати фінансування на ранніх стадіях, наставництво та можливості міжнародного розширення [9].

Підприємницька екосистема Центральної та Східної Європи процвітає, і Угорщина непомітно стає одним із найбільш інтригуючих гравців регіону в інноваційній грі. Хоча Угорщина, можливо, ще не може конкурувати з центрами стартапів Західної Європи, вона неухильно займає свою нішу, пропонуючи міцну основу інфраструктури, зростаючий пул технічних талантів і дружню політику для інвесторів.

Відповідно до Угорського звіту про стартапи за 2023 рік, стартапи в Угорщині можуть бути меншими за масштабом порівняно з деякими європейськими аналогами, але стартапи, які з'являються, піднімають планку в таких секторах, як аналітика даних, штучний інтелект і кібербезпека. Ці сектори є рушійною силою розвитку країни та виділяють угорські стартапи як ключових учасників ширшого інноваційного ландшафту Європи [10].

Румунія, одна з найбільш швидкозростаючих економік Східної Європи стає регіональним центром інновацій і технологій. Підприємницька екосистема Румунії процвітає завдяки поєднанню державних програм, зростання венчурного капіталу та ініціатив, що фінансуються ЄС. Така програма, як Start-Up Nation, яка у 2024 році виділила 450 мільйонів євро місцевим підприємцям, стимулювала хвилю нових високотехнологічних стартапів у таких секторах, як ШІ, фінансові технології та кібербезпека. Лише у 2024 році румунські стартапи отримали рекордні 130,7 млн євро інвестицій, що стало ще однією віхою у розвитку стартапів у країні [11].

В останні роки Чехія привертає увагу як інвесторів, так і підприємців. Такі міста, як Прага, Брно та Острава, хочуть стати ключовими центрами інновацій у Центральній та Східній Європі, зокрема в таких сферах, як ІКТ, розробка програмного забезпечення та мобільних додатків. Щоб сприяти такому зростанню, була створена Чеська асоціація стартапів, яка має на меті забезпечити сприятливе середовище, яке допоможе стартапам процвітати та утримувати країну на передньому краї світового ринку. Чеська асоціація стартапів була створена з метою забезпечення сприятливого середовища, яке допомагає стартапам процвітати та утримувати країну на передньому краї світового ринку [12].

Екосистема стартапів у Молдові поступово зростає та розвивається завдяки поєднанню місцевих талантів, підтримці державної політики та міжнародних партнерств. Щоб створити сприятливі умови для стимулювання розвитку ІТ-індустрії та сприяння цифровим дослідженням та інноваціям у різних секторах, уряд створив перший у Європі електронний парк під назвою Інноваційний технологічний парк Молдови (МІТР).

МІТР пропонує своїм учасникам багато переваг, включаючи віртуальну присутність, низьке податкове навантаження (7% фіксованого податку на прибуток), спрощене адміністрування, ІТ-візову програму та державні гарантії. Крім того, 4,4 відсотка молдаван зайняті в секторі ІКТ, що є другим за величиною відсотком у Центральній та Східній Європі після Естонії. Одним із поточних пріоритетів уряду Молдови є цифровізація, і в результаті вжитих дій Молдова наразі входить до категорії «високого» розвитку електронного уряду щодо впровадження цифрових державних послуг, згідно з Індексом розвитку електронного урядування ООН. Відповідно до річного звіту Startup Moldova Foundation 2023, існує близько 250 стартапів, створених молдовськими засновниками і ця кількість стрімко зростає.

Молдовські стартапи обмежені невеликим внутрішнім ринком, що робить їх зацікавленими у виході та співпраці з регіональними та навіть світовими ринками з самого початку їх діяльності. Як правило, молдавські стартапи починають із початкових тестів і експериментів на місцевому ринку, а потім, створивши MVP, отримавши відгуки клієнтів і вдосконаливши продукт, вони дуже швидко прагнуть розширити охоплення та вплив на ринки

Центральної та Східної Європи та навіть за їх межі.

Ще одна сусідня країна Словаччина може похвалитися економікою, що швидко розвивається, і стратегічним розташуванням, яке приваблює як внутрішні, так і іноземні інвестиції [13].

Останніми роками підприємницький ландшафт Словаччини пережив помітний підйом через підтримку урядових ініціатив, фінансування ЄС та жваву екосистему стартапів. Словацьке агентство з інвестицій і розвитку торгівлі (SARIO) підкреслює прагнення країни сприяти інноваціям і створенню середовища, сприятливого для технологічного бізнесу, позиціонуючи Словаччину як центр підприємництва в Центральній Європі, що розвивається.

У Словаччині існує 308 стартапів у галузі високих технологій, серед яких Sygic, Powerful Medical, InoBat, Photoneo, GreenWay Infrastructure. З них профінансовано 61 стартап, а 13 отримали фінансування серії А+.

В Словаччині високотехнологічні стартапи це компанії, які працюють над розробкою технологічно інтенсивних продуктів і програмного забезпечення, пов'язаного з такими продуктами, як дрони, 3D-друк, нанотехнології, периферійні обчислення тощо [14].

Якщо говорити по Україні, то має великий потенціал у сфері високотехнологічних стартапів, і це підтверджується розвитком ІТ-сектору, успішними кейсами українських компаній та активним інтересом іноземних інвесторів. Цей сектор має значні перспективи зростання і попри складні обставини, продовжує приваблювати інвесторів. Фаундери розробляють унікальні рішення, регулярно залучаючи кошти від українських та зарубіжних інвесторів. Більшість представників сектору не тільки не припинили свою діяльність, а й беруть безпосередню участь у наблизненні перемоги [15]. Більшість стартапів, що запускаються в Україні, спеціалізуються у сфері інформаційно-комп'ютерних технологій.

Навіть під час воєнного стану, в сектор стартапів було залучено понад 10 млн. доларів США інвестиційних коштів. Згідно з дослідженням, проведеним Polish-Ukrainian Startup Bridge, 12% стартапів України змушені були припинити або призупинити свою діяльність через повномасштабне вторгнення. Загалом, підприємці-стартапери оцінюють стан ринку та економіки як надскладний, але майже 50%

планують продовжувати діяльність на ринку України, або відновити роботу вже після закінчення війни. Більшість українських стартапів одразу орієнтуються на міжнародний ринок. Це дозволяє їм швидше залучати інвестиції та масштабуватися. Наприклад, Reface (додаток для заміни обличчя на відео) миттєво став вірусним у всьому світі.

Найважливішим трендом вважається розвиток компаній в напрямку military tech. Окрім того українські стартапи активно розвиваються у таких сферах:

- Штучний інтелект та машинне навчання (Grammarly, People.ai)
- Кібербезпека (Ajax Systems, MacPaw)
- Фінтех (Monobank, Finmap)
- Медичні технології (Esper Bionics – розумний протез)
- Космічні технології (EOS Data Analytics, Promin Aerospace)

Попри складну економічну ситуацію, українські стартапи активно залучають інвестиції. Деякі міжнародні фонди, такі як Horizon Capital, A Ventures Capital, TA Ventures, продовжують вкладати кошти у перспективні проекти. Також працюють акселератори та фонди підтримки, наприклад, Ukrainian Startup Fund (USF), який фінансує інноваційні стартапи на ранніх стадіях. Наголошується що 59 українських технологічних компаній залучили кошти від грантової програми Європейської інноваційної ради Seeds of Bravery на масштабування інновацій. Фінансування від 25 до 50 тис. євро вже отримали стартапи в таких категоріях: інноваційне підприємництво, інкубатори глибоких технологій, відбудова України, масштабування та акселерація у сфері глибоких технологій [16].

Висновки. Враховуючи складнощі та загрози, що супроводжують втілення стартапів, та їхнє значення для розбудови інноваційної економіки, системна підтримка з боку держави виглядає ключовою. Держава може застосовувати різноманітні способи підтримки стартапів, наприклад: фінансову допомогу, формування сприятливого правового поля, надання консультацій та підтримки експертів, організацію навчальних програм та акселераторів для стартапів, а також сприяння доступу до ринків і мережі контактів. Заохочення та підтримка стартапів сприяють створенню сприятливих умов для їхнього успішного розвитку, заохочують інновації та стимулюють економічне зростання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Касич А. О., Джура А. М. Стартапи як форма підприємницької діяльності: поняття, значення, зарубіжний досвід. *Інвестиції: практика та досвід*. № 2. 2019. С. 24–31.
2. Ценклер Н. І. Обліково-аналітичний підхід до класифікації стартап-компаній: управлінські аспекти інноваційної діяльності новоствореного підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»* № 2 (54). 2019. С. 135–141.
3. Бланк С., Дорф Б. *Священна книга стартапера. Як збудувати успішну компанію*; пер. з англ. Н. Валеvська. Київ : Наш формат, 2019. 512 с.
4. Ситник Н. І. Сучасний стан та перспективи розвитку екосистеми стартапів України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Економічні науки*. № 27 (2). 2017. С. 117–120.
5. Хаустов М. М. Стартапи: сутність, класифікація та роль в економіках країн світу. *Бізнес Інформ*. № 7. 2023. С. 198–211.
6. Inwestowanie w startupy technologiczne: Kompletny przewodnik. URL : <https://media-press.pl/inwestowanie-w-startupy-technologiczne-kompletny-przewodnik> (дата звернення 25.03.2025)
7. Enterprise Ireland. URL: <https://enterprise.gov.ie/en/what-we-do/supports-for-smes/which-support-is-for-you/enterprise-ireland/> (Дата звернення 25.03.2025)
8. Polskie startupy technologiczne mają potencjał. Jakіe branże na lokalnym rynku stawiają na innowacje? URL: <https://mycompanypolska.pl/artukul/polskie-startupy-technologicznych-maja-potencjal-jakie-branze-na-lokalnym-rynku-stawiaja-na-innowacje/14540> (дата звернення 24.03.2025)
9. Ekosystem startupów w Mołdawii i szanse dla polskich inwestorów. URL: <https://pentrumoldova.md/raporty/ekosystem-startupow-w-moldawii-i-szanse-dla-polskich-inwestorow/> (дата звернення 25.03.2025)
10. Pioneering progress: 10 promising Hungarian startups leading tech and innovation in 2025. URL: <https://www.eu-startups.com/2025/01/pioneering-progress-10-promising-hungarian-startups-leading-tech-and-innovation-in-2025/> (дата звернення 26.03.2025)
11. Romania's next big innovators: 10 promising startups redefining the country's entrepreneurial landscape. URL: <https://www.eu-startups.com/2025/02/romania-s-next-big-innovators-10-promising-startups-redefining-the-countrys-entrepreneurial-landscape/> (дата звернення 25.03.2025)
12. 10 innovative Czech startups leading the charge in 2025. URL: <https://www.eu-startups.com/2025/01/10-innovative-czech-republic-startups-leading-the-charge-in-2025/> (дата звернення 25.03.2025)
13. Emerging Innovators: 10 promising startups based in Slovakia to keep an eye on in 2025. URL: <https://www.eu-startups.com/2025/02/emerging-innovators-10-promising-startups-based-in-slovakia-to-keep-an-eye-on-in-2025/> (дата звернення 23.03.2025)
14. High Tech startups in Slovakia. URL: https://tracxn.com/d/explore/high-tech-startups-in-slovakia/____7dC62guQC-Gf_XwEf6N4S9r5Az_VEQ3zTFpm3KxtTs/companies4 (дата звернення 25.03.2025)
15. Українські стартапи, ТОП найкращих та рецепти успіху. URL: <https://blog.youcontrol.market/ukrayinski-startapi-top-naikrashchikh-ta-rietsiepti-uspikhu/> (дата звернення 26.03.2025)
16. Українські технологічні стартапи залучили €2 мільйони інвестицій від Seeds of Bravery. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3892841-ukrayinski-tehnologichni-startapi-zalucili-2-miljoni-investicij-vid-seeds-of-bravery.html> (дата звернення 26.03.2025)

REFERENCES:

1. Kasych A. O., Dzhura A. M. Startapy yak forma pidpriemnytskoi diialnosti: poniattia, znachennia, zarubizhnyi dosvid [Startups as a form of entrepreneurial activity: concept, meaning, foreign experience]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. № 2. 2019. P. 24–31. [in Ukrainian].
2. Tsenkler N. I. Oblikovo-analitychnyi pidkhid do klasyfikatsii startup-kompanii: upravlinski aspekty innovatsiinoi diialnosti novostvorenoho pidpriemstva [Accounting and analytical approach to the classification of startup companies: management aspects of innovative activities of a newly created enterprise]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya «Ekonomika»*. № 2 (54). 2019. P. 135–141. [in Ukrainian].
3. Blank S., Dorf B. *Sviashchenna knyha startapera. Yak zbuduvaty uspishnu kompaniiu* [The Startupper's Holy Book: How to Build a Successful Company]; per. z anhl. N. Valevska. Kyiv : Nash format, 2019. 512 p. [in Ukrainian].
4. Sytnyk N. I. Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku ekosystemy startapiv Ukrainy [Current state and prospects for the development of the Ukrainian startup ecosystem]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Ser.: Ekonomichni nauky*. № 27 (2). 2017. P. 117–120. [in Ukrainian].
5. Khaustov M. M. Startapy: sutnist, klasyfikatsiia ta rol v ekonomikakh krain svitu [Startups: essence, classification and role in the economies of countries around the world]. *Biznes Inform*. № 7. 2023. P. 198–211. [in Ukrainian].

6. Inwestowanie w startupy technologiczne: Kompletny przewodnik. Available at: <https://media-press.pl/inwestowanie-w-startupy-technologiczne-kompletny-przewodnik> (accessed March 25.2025)
7. Enterprise Ireland. Available at: <https://enterprise.gov.ie/en/what-we-do/supports-for-smes/which-support-is-for-you/enterprise-ireland/> (accessed March 25.2025)
8. Polskie startupy technologiczne mają potencjał. Jakie branże na lokalnym rynku stawiają na innowacje? Available at: <https://mycompanypolska.pl/artykul/polskie-startupy-technologicznych-maja-potencjal-jakie-branze-na-lokalnym-rynku-stawiaja-na-innowacje/14540> (accessed March 24.2025)
9. Ekosystem startupów w Mołdawii i szanse dla polskich inwestorów. Available at: <https://pentrumoldova.md/raporty/ekosystem-startupow-w-moldawii-i-szanse-dla-polskich-inwestorow/> (accessed March 25.2025)
10. Pioneering progress: 10 promising Hungarian startups leading tech and innovation in 2025. Available at: <https://www.eu-startups.com/2025/01/pioneering-progress-10-promising-hungarian-startups-leading-tech-and-innovation-in-2025/> (accessed March 26.2025)
11. Romania's next big innovators: 10 promising startups redefining the country's entrepreneurial landscape. Available at: <https://www.eu-startups.com/2025/02/romanias-next-big-innovators-10-promising-startups-redefining-the-countrys-entrepreneurial-landscape/> (accessed March 25.2025)
12. 10 innovative Czech startups leading the charge in 2025. Available at: <https://www.eu-startups.com/2025/01/10-innovative-czech-republic-startups-leading-the-charge-in-2025/> (accessed March 25.2025)
13. Emerging Innovators: 10 promising startups based in Slovakia to keep an eye on in 2025. Available at: <https://www.eu-startups.com/2025/02/emerging-innovators-10-promising-startups-based-in-slovakia-to-keep-an-eye-on-in-2025/> (accessed March 23.2025)
14. High Tech startups in Slovakia. Available at: https://tracxn.com/d/explore/high-tech-startups-in-slovakia/___7dC62guQC_Gf_XwEf6N4S9r5Az_VEQ3zTFpm3KxtTs/companies4 (accessed March 25.2025)
15. Ukraiński startapy, TOP naikrashchych ta retsepty uspiyku [Ukrainian startups, TOP of the best and recipes for success]. Available at: <https://blog.youcontrol.market/ukrayinski-startapi-top-naikrashchikh-ta-rietsiepti-uspiyku/> (accessed March 26.2025)
16. Ukraiński tehnolohichni startapy zaluchyly €2 miliony investytsii vid Seeds of Bravery [Ukrainian tech startups raise €2 million in investment from Seeds of Bravery]. Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3892841-ukrayinski-tehnologicni-startapi-zalucili-2-miljoni-investicij-vid-seeds-of-bravery.html> (accessed March 26.2025)